

El jardí del Museu Proposta didàctica MATBC

PROPOSTES DIDÀCTIQUES AL JARDÍ DEL MATBC

Les plantes a ulls clucs (Cicle Inicial de primària)

Les plantes amagades (Cicle mitjà de primària)

Les fitxer del naturalista (Cicle superior de primària)

PRESENTACIÓ

La proposta que es presenta a continuació es configura com un projecte integrat que pretén donar a conèixer el Jardí del Museu Arxiu Tomàs Balvey com a espai per a l'aprenentatge de continguts relacionats amb l'àrea de Coneixement del Medi Natural i l'eix transversal sobre Educació ambiental. Aquest projecte s'ha concebut com un conjunt de propostes que engloben totes les etapes de l'educació obligatòria.

Una proposta que es complementa amb un treball de laboratori on l'alumnat, podrà experimentar i posar en pràctica els usos de les plantes medicinals del jardí del museu.

La proposta didàctica s'estructura oferint un bloc d'activitats per a cadascun dels cicles que la configuren, traduint-se en un total de tres propostes per a tota la primària (una proposta didàctica per a cada cicle).

Des del MATBC s'ha pensat en donar a conèixer aquest espai com a centre per a l'estudi de la vegetació que conforma l'entorn natural de Cardedeu i de la comarca.

En aquest sentit, el Jardí es constitueix com un centre d'interpretació i coneixement de l'entorn natural, oferint activitats didàctiques destinades al treball de continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals relacionats amb el coneixement del medi natural i l'educació ambiental.

Per tant, el projecte permet la possibilitat de conèixer l'entorn natural al llarg de tota l'etapa de primària incidint, en cada cicle, en una tipologia diferent de continguts. D'aquesta manera es pretén aconseguir una continuïtat en el tractament dels continguts que s'anirà aprofundint en les successives visites i que permetrà dur a terme una millor aproximació al propi Jardí així com també un més ampli coneixement dels continguts que poden treballar-s'hi i que es relacionen, de manera específica, amb el món vegetal i, de manera més genèrica, amb el món natural.

L'objectiu és que l'alumnat conegui, a partir del jardí, algunes de les característiques que conformen l'entorn natural de Cardedeu i comarca a partir d'activitats ben diferenciades en funció de cada cicle, però amb un fil conductor comú. El conjunt d'activitats que es proposen es configuren a l'entorn del coneixement del món vegetal i una primera aproximació a la investigació dels principals espècimens que es troben al Jardí.

JUSTIFICACIÓ

L'entorn natural esdevé un estímul important per provocar un conjunt d'aprenentatges bàsics per a la formació de tota persona. Des de l'entorn fins a l'entorn més llunyà, conèixer quins elements formen part del medi es constitueix en una necessitat per tal que tota persona tingui un coneixement integrat i complet de tot el que l'envolta.

Apropar aquest entorn natural al col·lectiu escolar hauria de ser un objectiu a assolir per part de les institucions de qualsevol població. Des dels infants fins als adults, existeix la necessitat de comprendre, respectar i valorar el medi natural més immediat per, de manera més general, poder valorar el medi natural més llunyà. Per aconseguir aquest objectiu, per aconseguir que tothom valori el patrimoni natural, és necessari, primer de tot, tenir-ne un coneixement profund. És molt difícil valorar allò que no coneixem. Per tant, una proposta de coneixement de l'entorn natural permet que els escolars participin d'aquest coneixement i puguin valorar allò que els envolta.

Per tal de què aquest col·lectiu realitzi un estudi de l'entorn natural és imprescindible que estigui en **contacte directe** amb aquest entorn, coneixent-ne les seves principals característiques a partir de la utilització de tots els sentits. Es tracta, per tant de fomentar activitats d'aproximació al medi aconseguint que l'alumnat pugui **experimentar directament** algunes de les parcel·les que conformen aquest entorn natural.

Existeixen moltes raons i maneres que explicarien la necessitat de motivar l'alumnat vers una acció de preservació i conservació del medi. Ara bé, és a partir d'accions properes i immediates amb la pròpia població que l'alumnat pot sentir-se més implicat amb aquest entorn natural. Una de les maneres per aconseguir aquest objectiu és a partir *d'activitats de tipus pedagògic*, integrant el coneixement directe d'aquest entorn com a un element més de la programació escolar de l'alumnat.

El Jardí es converteix en un espai adequat per desenvolupar activitats dirigides a l'adquisició de diferents tipus de continguts, tant siguin els de **caràcter**

conceptual (el món vegetal), **procedimental** (el món de la recerca botànica i l'experimentació en un laboratori) i **actitudinal** (coneixement i preservació del medi).

OBJECTIU DE LA PROPOSTA

Els **objectius** que pretenem aconseguir a través de la realització de la visita al Jardí del MATBC són diversos, però tots ells es dirigeixen a què l'alumnat pugui aproximar-se al coneixement dels espècimens del Jardí per tal de tenir una visió global de les característiques que conformen la vegetació de l'entorn natural del poble de Cardedeu i Comarca.

De manera més detallada, podríem citar els següents objectius generals per tot el cicle de primària:

Generals

Conèixer les principals característiques que conformen la vegetació de l'entorn de Cardedeu i comarca.

Valorar i emprendre accions de conservació del medi natural.

Conèixer les característiques d'alguns dels espècimens vegetals que es troben en el Jardí com a mostra dels que es troben en l'entorn natural del poble de Cardedeu.

Específics

Identificar alguns dels usos de caràcter medicinal i condimentari que els humans han atribuït a certs vegetals.

Estudiar i experimentar amb alguns dels espècimens que es troben al Jardí.

ADECUACIÓ CURRICULAR PER CICLES

CICLE INICIAL DE PRIMÀRIA:

Es pretén que l'alumnat conegui la naturalesa dels vegetals, les principals parts d'una planta o un arbre, les seves característiques i algunes funcions bàsiques que els humans els han atribuït.

Els sentits també jugaran un paper important en les activitats didàctiques desenvolupades i s'acompanyaran amb activitats d'anàlisi de l'entorn que configura el Jardí del MATBC.

Continguts procedimentals:

- Manipulació d'eines i instruments de treball: tisores, pinces, lupes cinta mètrica, etc.
- Observació directe dels éssers vius amb l'ajut d'instruments i a ull nu, seguint processos apresos d'observació sistemàtica.
- Descripció intuïtiva oral i gràfica d'éssers vius i fenòmens observats, seguint una pauta donada.
- Reproducció oral i gràfica d'éssers vius i fenòmens observats, seguint una pauta donada.
- Reproducció oral d'idees i observacions fent ús del vocabulari científic elemental.
- Recollida d'informació a través de l'observació directa i indirecta.
- Debats i discussions en grups de fets i situacions sobre els quals es posseeix informació.

Continguts conceptuals:

- Parts de les plantes amb flor del nostre entorn.
- Òrgans de les plantes que intervenen en la captació, elaboració i transport dels aliments: diferents tipus d'arrels, tiges i fulles.
- Creixement i desenvolupament d'algunes plantes del nostre entorn.
- Els canvis a la natura en les diferents èpoques de l'any.
- L'alimentació vegetal.

- Sentits i percepció. Les sensacions.
- Sentits i percepció. Les sensacions, l'olor i el gust.

Continguts actitudinals:

- Respecte vers la recollida de mostres per a l'observació i experimentació.
- Responsabilitat en l'ús de materials i instruments.
- Interès per dur a terme alguna afecció científica: recol·lecció, conservació, col·lecció.
- Col·laboració en la conservació del nostre entorn.

CICLE MITJÀ DE PRIMÀRIA:

Pel **segon cicle**, es pretén que l'alumnat conegui la naturalesa dels vegetals, les principals parts d'una planta o un arbre, les seves característiques, algunes funcions bàsiques que els humans els han atribuït, així com el treball amb algunes espècies existents al Jardí i pròpies de l'entorn de Cardedeu.

Els sentits també jugaran un paper important en les activitats didàctiques desenvolupades i s'acompanyaran amb activitats d'anàlisi de l'entorn que configura el Jardí del MATBC.

Continguts procedimentals:

- Manipulació d'eines i instruments de treball: tisores, pinces, lupes cinta mètrica, etc.
- Observació directe dels éssers vius amb l'ajut d'instruments i a ull nu, seguint processos apresos d'observació sistemàtica.
- Observació indirecta de les característiques dels objectes, éssers vius o fenòmens mitjançant fotografies, dibuixos, recursos tecnològics, etc
- Ús d'unitats de mesura, de longitud (centímetres) i massa (grams).
- Descripció intuïtiva oral i gràfica d'éssers vius i fenòmens observats, seguint una pauta donada.
- Reproducció oral i gràfica d'éssers vius i fenòmens observats, seguint una pauta donada.
- Reproducció oral d'idees i observacions fent ús del vocabulari científic elemental.
- Recollida d'informació a través de l'observació directa i indirecta.
- Debats i discussions en grups de fets i situacions sobre els quals es posseeix informació.

Continguts conceptuals:

- Parts de les plantes amb flor del nostre entorn.
- Òrgans de les plantes que intervenen en la captació, elaboració i transport dels aliments: diferents tipus d'arrels, tiges i fulles.
- Creixement i desenvolupament d'algunes plantes del nostre entorn.
- Els canvis a la natura en les diferents èpoques de l'any.

- L'alimentació vegetal.
- Òrgans i fenòmens que permeten a l'home establir relacions.
- Sentits i percepció. Les sensacions l'olor i el gust.

Continguts actitudinals:

- Respecte vers la recollida de mostres per a l'observació i experimentació.
- Responsabilitat en l'ús de materials i instruments.
- Interès per dur a terme alguna afecció científica: recol·lecció, conservació, col·lecció.
- Col·laboració en la conservació del nostre entorn.

CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA:

Al cicle superior l'alumnat coneixerà la naturalesa dels vegetals, les principals parts d'una planta o un arbre, les seves característiques, com es reproduïxen i algunes funcions bàsiques que els humans els han atribuït per a usos medicinals, culinaris, etc. També es treballaran les espècies existents al Jardí i pròpies de l'entorn de Cardedeu.

Els sentits també jugaran un paper important en les activitats didàctiques desenvolupades i s'acompanyaran amb activitats d'anàlisi de l'entorn que configura el Jardí del MATBC.

Continguts procedimentals:

- Manipulació d'eines i instruments de treball: tisores, pinces, lupes cinta mètrica, etc.
- Ús d'habilitats i tècniques per a la recol·lecció i classificació de mostres.
- Observació directe dels éssers vius amb l'ajut d'instruments i a ull nu, seguint processos apresos d'observació sistemàtica.
- Observació indirecta de les característiques dels objectes, éssers vius o fenòmens mitjançant fotografies, dibuixos, recursos tecnològics, etc
- Ús d'unitats de mesura, de longitud (centímetres) i massa (grams).
- Descripció intuïtiva oral i gràfica d'éssers vius i fenòmens observats, seguint una pauta donada.
- Reproducció oral i gràfica d'éssers vius i fenòmens observats, seguint una pauta donada.
- Reproducció oral d'idees i observacions fent ús del vocabulari científic elemental.
- Recollida d'informació a través de l'observació directa i indirecta.
- Debats i discussions en grups de fets i situacions sobre els quals es posseeix informació.

Continguts conceptuals:

- Parts de les plantes amb flor del nostre entorn.
- Òrgans de les plantes que intervenen en la captació, elaboració i transport dels aliments: diferents tipus d'arrels, tiges i fulles.
- Creixement i desenvolupament d'algunes plantes del nostre entorn.

- Els canvis a la natura en les diferents èpoques de l'any.
- L'alimentació vegetal.
- Òrgans i fenòmens que permeten a l'home establir relacions.
- Sentits i percepció. Les sensacions, l'olor i el gust.

Continguts actitudinals:

- Respecte vers la recollida de mostres per a l'observació i experimentació.
- Responsabilitat en l'ús de materials i instruments.
- Autoreflexió davant els fets i els fenòmens que succeeixen al seu voltant.
- Interès per escollir els mitjans adequats per expressar els resultats del treball experimental.
- Interès per dur a terme alguna afecció científica: recol·lecció, conservació, col·lecció.
- Col·laboració en la conservació del nostre entorn.

BLOCS TEMÀTICS

La visita al Jardí del MATBC permet l'estudi de diferents blocs temàtics que també es dirigeixen a aconseguir els objectius i continguts centrals treballats.

Educació ambiental:

Un primer bloc aniria relacionat amb un dels eixos transversals inclosos en el currículum: l'educació ambiental. El coneixement de l'entorn natural i la seva preservació seran dos dels elements que esdevindran el rerefons de totes les activitats desenvolupades en el Jardí. Considerem que aquest eix ha de formar part dels continguts treballats i ha de tenir un tractament explícit per tal que l'alumnat pugui adonar-se de què qualsevol petit detall és important per dur a terme accions preservadores del medi.

Vegetació de l'entorn:

Tot i que la realització d'una sortida pels entorns de Cardedeu per tal de conèixer-ne el món vegetal és optatiu, és interessant que a partir de l'estudi del Jardí (on es troben ubicades espècies pertanyents a Cardedeu i la comarca), l'alumne pugui conèixer quines són les característiques principals de la vegetació de Cardedeu i rodalies.

Mètode científic:

Tot i que no es desenvoluparà de manera estricta, és important que l'alumnat comenci a realitzar experiències d'investigació de l'entorn de manera acurada i basant les seves opinions en allò que ha estudiat a partir de l'observació del seu entorn immediat. Els processos d'observació i anàlisi seran constants en pràcticament totes les activitats, i fins i tot, es podran comprovar determinades hipòtesis que l'alumnat hagi elaborat. La consulta de documentació i l'estudi a l'aula didàctica del MATBC complementaran aquestes observacions inicials.

Expressió i argumentació

Tot i que pròpiament no és un tema específic de la visita, a través de les activitats desenvolupades al Jardí, es vol aconseguir que l'alumnat entengui la importància d'exposar les seves idees amb claredat i intenti utilitzar els mitjans més adequats per fer-ho. L'intercanvi d'opinions i informacions obtingudes a partir de l'observació

i la demostració serà una qüestió a treballar durant tota la visita. Alhora, és important que l'alumnat aportï arguments que els permetin justificar les informacions que ofereixen a la resta del grup.

METODOLOGIA BÀSICA DE LES ACTIVITATS

La visita al Jardí comprèn diferents activitats en funció del cicle al qual es pertany.

La metodologia utilitzada es basa en la modalitat de sortida de treball i té com a principal funció permetre que l'alumnat pugui veure in situ les característiques dels diferents espècimens de plantes remeieres del Jardí del MATBC. L'anàlisi d'aquests espècimens pot donar a l'alumnat una idea general de les espècies que es trobarien a l'entorn de Cardedeu així com a tota la comarca.

El que es pretén amb la visita és que l'alumnat participi amb les seves opinions, idees i coneixements per tal d'anar-se introduint de manera progressiva en l'estudi botànic. Aquesta progressió s'anirà realitzant a partir de les corresponents activitats de treball que combinaran activitats textuais i visuals així com activitats de caràcter exploratori i de descobriment.

En cap moment es pretén que l'alumnat esdevingui un expert en botànics, sinó més aviat donar-li eines i recursos perquè pugui estudiar els arbres i plantes seguint un esquema d'anàlisi bàsic. A través de les activitats realitzades l'alumnat podrà aplicar aquest esquema i veure'n els resultats.

A més, l'alumnat no sols coneixerà les característiques dels espècimens sinó que n'aprendrà els usos i els posarà en pràctica fent un sac d'olor, una infusió, un xarop o una pomada segons el curs.

En termes generals, les activitats fomentaran en tot moment la participació constant de l'alumnat, especialment a través de preguntes sobre el que ells saben o creuen de determinats aspectes relacionats amb la visita.

QUÈ NECESSITAREM?

Per realitzar la visita s'han preparat unes fitxes de treball per tal que l'alumnat pugui seguir les diferents activitats. Aquestes fitxes seran específiques per a cada cicle.

Prèviament a la visita, seria interessant que l'alumnat pogués tenir un mínim d'informació sobre què van a veure, quin tipus d'activitat realitzaran, quina actitud han de mostrar, etc. Considerem que aquests elements són fonamentals per tal que l'alumnat realitzi la visita amb un mínim de motivació i predisposició per assegurar un correcte desenvolupament de la visita.

L'alumnat rebrà, en arribar al Jardí del MATBC, un dossier didàctic en el qual s'hi troben les activitats que duran a terme durant la visita. Aquest dossier està adaptat a cada cicle d'educació primària.

Ei material complementari per a realitzar les activitats, com per exemple, colors, lupes, cintes mètriques, etc, serà lliurat al principi de la visita seguint el format d'una maleta didàctica, que es constitueix com un element important per a treballar, de manera específica, els continguts de caràcter procedimental.

És a dir, tot el que podem trobar a la maleta s'orienta a què l'alumnat pugui aprendre determinats processos que els porti a l'aprenentatge d'una determinada habilitat o destresa relacionada, en aquest cas, amb el medi natural.

Cada alumne haurà de portar de casa o l'escola un potet de plàstic buit on s'hi realitzarà la sembra d'una planta remeiera.

DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS

CICLE INICIAL DE PRIMÀRIA LES PLANTES A ULLS CLUCS

Presentació a les escales del Museu Arxiu Tomàs Balvey

Primer es farà una presentació del museu i després es presentarà l'activitat que es durà a terme.

Passeig pel jardí

El passeig servirà perquè els alumnes puguin veure de prop les plantes del jardí i puguin tocar-les per a que recordin el seu olor.

Es farà una explicació més acurada de les plantes que estudiaran després: romaní, farigola, espígol, orenga, maria llúisa, fonoll, etc.

Si tenim temps jugarem a les plantes a ulls clucs:

Primer es juga a amagar una planta dins d'un sac i els alumnes hauran d'endevinar de quina planta es tracte pel tacte i l'olor ficant la mà dins del sac sense mirar. El sac el passa l'educador/a a cadascun dels nens que no podran dir què es fins que no acabi la ronda.

Es faran servir dos/tres sacs d'herbes amb: romaní i farigola segons trobem al bosc.

Fitxa

Es treballarà el dossier i l'educador/a explicarà què és un vegetal, quina planta tenen cada grup i per a què s'utilitza.

Contingut de la fitxa:

1. Com és una planta? S'ha de copiar les etiquetes als quadres buits.
2. Observem una planta. Full de preguntes sobre la planta (per segon).
3. La meva planta. Dibuix lliure de la planta.

Plantada del test

Seguir les passes de la fitxa "La vida d'una planta" per fer la plantada.

Un/a dels educadors/es pot anar explicant el cicle de la vida de l'espígol mentre l'altre ajuda a plantar als alumnes.

Laboratori

1. *Infusió*; s'escalfa aigua, s'enretira del foc i s'afegeix a l'herba o herbes que vulguem. Es deixa reposar de 3 a 5 minuts i es cola.
2. *Pom aromàtic*; fer un pom amb una o varies herbes i embolicar-les amb un cordó.

Resum final visita

- * Preguntar com ha anat la visita, què ha agradat més i què menys.
- * Repassar les activitats fetes durant la visita.

Activitat didàctica al jardí del Museu Arxiu Tomàs Balvey	
Les plantes a ulls clucs	
9.30 a 9.35h	Presentació de l'activitat i del jardí
9.35 a 10h	Passeig pel jardí per conèixer els ambients i les plantes remeieres
10 a 10.20h	Fitxa didàctica
10.20 a 10.30h	Sembrem una llavor
10.30 a 10.50h	ESMORZAR
10.50 A 11h	Visita a la Farmàcia Balvey
11 a 12h	Laboratori de plantes remeieres: saquet d'olor i infusió

CICLE MITJÀ DE PRIMÀRIA

LES PLANTES AMAGADES

Presentació a les escales del museu

Primer es farà una presentació del museu i després es presentarà l'activitat que es durà a terme.

Passeig pel jardí

El passeig servirà perquè els alumnes puguin veure de prop les plantes del jardí i puguin tocar-les per a que recordin el seu olor.

S'hauria de fer una explicació més acurada de les plantes que estudiaran després: romaní, farigola, espígol, etc.

Les plantes amagades

Es juga a amagar una planta dins d'un sac i els alumnes hauran d'endevinar de quina planta es tracte pel tacte i l'olor ficant la mà dins del sac sense mirar. El sac el passa el monitor a cadascun dels nens que no podran dir què és fins que no acabi la ronda.

Es faran servir quatre sacs d'herbes amb: **romaní, farigola, espígol, i sàlvia.**

Fitxa

Primer es divideixen els nens en sis grups que s'asseuran separats i a cada un se li assignarà una plana del jardí.

Contingut de la fitxa:

1. Entrem al jardí. Fitxa de presentació, es poden contestar les preguntes oralment tots junts.
2. Què és un vegetal? Respondre les preguntes.
3. Com és una planta? Esquema general d'una planta.
- 4.1 Les plantes remeieres. Contestar i amidar la planta que li ha tocat a cada grup. Es poden ajudar de les fitxes de plantes remeieres.
- 4.2 Dibuixar la planta (opcional per tercer).
- 4.3 Dibuixar la planta i resoldre l'exercici malaltia/planta (opcional per quart).

Plantada del test

Seguir les passes de la fitxa “La vida d’una planta” per fer la plantada.

Un dels educadors pot anar explicant el cicle de la vida de l’espígol mentre l’altre ajuda a plantar als alumnes. Es pot fer per grups.

Laboratori

Es fa una introducció explicant qui eren els apotecaris (explicar qui era en Tomàs Balvey) i com s’utilitzava el jardí per preparar els remeis, a més d’explicar l’ús medicinal d’algunes de les plantes del jardí.

1. Infusió; s’escalfa aigua, s’enretira del foc i s’afegeix l’herba o herbes que vulguem. Es deixa reposar de 3 a 5 minuts i es cola.
2. Xarop; es fa bullir ½ litre d’aigua amb una barreja d’herbes i un parell de figues(es pot aprofitar la infusió del punt 1). Quan bulli, es cola i s’endolça amb mel. Es dona a tastar als nens i nenes amb una cullereta.
3. Sac d’olor; fer un farcell de roba amb una o més herbes dins i posar-li una etiqueta amb el nom.

Activitat didàctica al jardí del Museu Arxiu Tomàs Balvey	
Les plantes a ulls clucs	
9.30 a 9.35h	Presentació de l’activitat i del jardí
9.35 a 10h	Passeig pel jardí per conèixer els ambients i les plantes remeieres
10 a 10.20h	Fitxa didàctica
10.20 a 10.30h	Sembrem una llavor
10.30 a 10.50h	ESMORZAR
10.50 A 11h	Visita a la Farmàcia Balvey
11 a 12h	Laboratori de plantes remeieres: saquet d’olor i xarop

CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA

EL FITXER DEL NATURALISTA

Presentació a les escales del museu

Es farà una presentació del museu i després es presentarà l'activitat que es durà a terme.

Passeig pel jardí

El passeig servirà perquè els alumnes puguin veure de prop les plantes del jardí, les puguin tocar (sense trencar-les) i olorar. Mentre, l'educador anirà explicant en quina de les representacions de les zones climàtiques es troben, com és i quines plantes hi viuen. S'explicaran alguns dels usos medicinals d'aquelles plantes .

El fitxer del naturalista

Es fan cinc grups de treball (que correspondran a les cinc zones climàtiques del jardí) i es reparteix a cada grup una fotografia d'una de les plantes de la zona que han d'estudiar.

Se'ls dona temps perquè trobin l'exemplar al jardí i després se'ls reuneix per poder triar entre les cinc descripcions que l'educador els anirà exposant.

Quant cada grup hagi reunit les fotografies amb les descripcions adequades, l'educador els donarà el nom de la planta i s'explicaran les propietats medicinals de cadascuna de les plantes estudiades.

Fitxa

Contingut de la fitxa:

1. Entren al Jardí! Fitxa de presentació, es poden contestar les preguntes oralment tots junts.
  - 2.1 El clima al jardí. Omplir un esquema.
  - 2.2 El clima al jardí. Descripció de les zones climàtiques (només per sisè).
  - 3.1 Com és una planta? Respondre preguntes i dibuixar.
  - 3.2 Com és una planta? Posar noms al dibuix, omplir un quadre i relacionar columnes (només per sisè).
4. Les plantes remeieres del jardí. Contestar preguntes.
5. Avui, en el jardí hem après... . Resum de l'activitat.

Laboratori

Es fa una introducció explicant qui eren els apotecaris (explicar qui era en T. Balvey) i com s'utilitzava el jardí per preparar els remeis, a més d'explicar l'ús medicinal d'algunes de les plantes del jardí.

1. *Infusió*; s'escalfa aigua, s'enretira del foc i s'afegeix l'herba o herbes que vulguem. Es deixa reposar de 3 a 5 minuts i es cola.
2. *Pomada*; es posa l'oli d'ametlles, la cera i la lanolina en una cassola i s'escalfa al bany maria fins que s'homogeneïtzi la barreja. Se li afegeix l'essència de la planta que vulguem. Es deixa refredar i s'omplen els pots.
3. *Alcohol d'herbes*; es col·loca dins d'un pot (amb tapa) l'alcohol de 96° o de 70° i les branques senceres de les herbes que vulguem. S'ha de deixar macerar un temps abans de la seva utilització.

Resum final visita

- * Preguntar com ha anat la visita, què ha agradat més i què menys i
- * Repassar les activitats fetes durant la visita.
- * Si sobra temps: jugar a les plantes amagades: Es tracta de que un/a alumne/a amb els ulls tapats pugui reconèixer una de les plantes estudiades tocant i olorant part de la planta. La resta d'alumnes, que triaran la planta, poden donar pistes sobre aquesta. Es pot fer més d'una vegada, segons el temps que resti.

Activitat didàctica al jardí del Museu Arxiu Tomàs Balvey	
El fitxer del naturalista	
9.30 a 9.35h	Presentació de l'activitat i del jardí
9.35 a 9.50h	Passeig pel jardí per conèixer els ambients i les plantes remeieres
9.50 a 10 h	El fitxer del naturalista: buscar la seva planta
10 a 10.20h	Fitxa didàctica
10.20 a 10.30h	Sembrem una llavor
10.30 a 10.50h	ESMORZAR
10.50 A 11h	Visita a la Farmàcia Balvey
11 a 12h	Laboratori de plantes remeieres: infusió, alcohol i pomada

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

Les activitats programades en el Jardí del MATBC s'emmarquen en una sortida de descoberta d'un espai per al treball de l'entorn i de laboratori. El que fa especial el Jardí del MATBC és que en ell s'hi concentren els espècimens més característics que conformen l'entorn de Cardedeu. Seria interessant combinar aquesta visita amb una sortida prèvia per conèixer l'entorn natural de Cardedeu. Els continguts treballats en aquesta sortida es connectarien directament amb els treballats en la visita al Jardí. Des del Museu – Arxiu Tomàs Balvey també s'ofereix aquesta possibilitat per complementar la visita al Jardí amb una sortida de treball pels boscos de Cardedeu.

El que té de característic i propi la visita al Jardí és el coneixement de les plantes i espècies relacionades amb el món de la medicina, és a dir, tot el referent a plantes remeieres i medicinals. Alhora, aquest tema cal relacionar-ho amb el món dels apotecaris, un dels temes principals i central que estructura el discurs del Museu. Aquest tema s'inclou en les activitats realitzades per l'alumnat durant la visita al Jardí per tal que comencin a conèixer la importància del món vegetal per a les persones.

Per tal d'assegurar un millor aprofitament de la visita, és important realitzar un treball previ a l'aula. El món dels vegetals forma part del currículum obligatori de l'alumnat de primària i, per tant, pot ser molt positiu que el tractament d'aquest tema es complementi amb un treball sobre el tema a l'aula.

Per realitzar aquesta preparació és important exposar de manera clara, a tot l'alumnat que participarà en la visita, quines seran les activitats que es duran a terme per tal d'aconseguir-ne un millor coneixement i aprofitament. És interessant que els alumnes ja coneguin a grans trets allò que faran durant el dia.

Per últim, tot i saber que es comptarà amb la participació d'un educador especialitzat, és important poder comptar també amb la vostra col·laboració ja que el coneixement del grup i les seves característiques és vital per dur a terme una activitat enriquidora i valuosa per tots.

BIBLIOGRAFIA SOBRE EL TEMA

Es pot trobar informació sobre el món vegetal en qualsevol dels llibres de text que utilitza l'alumnat. Ara bé, aquí us oferim bibliografia una mica més específica relacionada amb el món vegetal i les seves aplicacions, que igualment pot tenir una aplicació directe per treballar a l'aula.

Ripoll, L. (1985), *Herbes i remeis casolans*. Barcelona: Editorial H.M.B.

Schinitzer, R (1984), *Els secrets de les herbes*. Barcelona: Editorial Elfos.

Shinitzer, R (1985), *Les virtuds de les plantes*. Barcelona: Editorial Elfos.

Warner, F. (1982), *El llenguatge de les flors*. Barcelona: Edicions Elfos. (traducció: Rita Schinitzer)

Bonet, M.A i Giner, A, (2007), *El jardí del museu Arxiu Tomàs Balvey*. Les plantes remeieres del jardí i el seu aprofitament medicinal. Guia pràctica de visita. Edita Museu Arxiu Tomàs Balvey i Ajuntament de Cardedeu.

